

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ 100, офис 8 (срещу Митницата)

Честита Коледа! Успешна Нова година!

2025 ГОДИНА ЩЕ Е ОЩЕ ПО-ДОБРА ЗА „АРСЕНАЛ“!

Интервю с инж. Николай Ибушев, Генерален директор на „Арсенал“ - Казанлък

- Каква година отминава, г-н Ибушев? Вие лично с какви чувства изпращате 2024-а?

- Беше невероятна година. Най-успешната от успешните години досега! Не са много моментите в живота ми, в които съм се възнувал толкова силно. 100-годишнината от установяването на „Арсенал“ в Казанлък е уникално събитие, което ще се помни. Не разбрах как минаха тези 12 месеца – освен, че изпълнявахме много сериозни производ-

ствени задачи, в чест на юбилея осъществихме и много инициативи. Не мога да забравя въздушествението на моите колеги и на всички арсеналци, които работеха по подготовката и реализацията им. Усещах у тях, пък и те го споделях с мен, не просто отговорност, а и огромна гордост от това, че вършат нещо исторически значимо за „Арсенал“. Сърдечно им благодаря!

- Кои моменти ще останат незабравими за арсеналци и за казанлъчани?

- Ще изредя най-важните, като началото постави юбилейната изложба в ДК „Арсенал“. Разширихме паркинга на „Арсенал“; ремонтирахме сградата на територията на бившата фирма „Катекс“ – сега „Арсенал“; посадихме нови дръвчета в горичката пред Електронноизчислителния център; възстановихме историческия парк пред фирмения музей; на централния портал грейна светещо лого; обновихме парковите пространства; възстановихме Алеята на дружбата; изградихме скла-

дове в Завод 4; украсихме тематично града с билбордове... Издадохме книга „100 години „Арсенал“ в Казанлък“. Фирмените издания – вестник „Трибуна „Арсенал“ и сайтът zakazanlak.bg, поддържаха юбилейна рубрика. Съвместно с Общинска библиотека „Искра“ бе изготвено уникално библиографско изследване на всички публикации за „Арсенал“ от установяването му в Казанлък през 1924 г. досега.

Направихме много дарения, най-важното от които – 100 хиляди лева за Празника на розата '2024, с което „Арсенал“ стана негов генерален спонсор. Много трудови колективи поеха собствени инициативи в чест на юбилея. Преди празника на фирмата всеки работник получи допълнително 50% от работната си заплата. Отличихме новите 51 първенци в труда в Алеята на

славата. Но най-впечатляваща бе кулминацията на честванията на 27 септември. На препълнения стадион „Арсенал“, в присъствието на много гости и граждани, бе проведен нашият празник – мащабен, богат и красив.

висококвалифицирани специалисти. Персоналът ще нараства, работният режим е 24 часа в денонощието. През юбилейната 2024 година направихме инвестиции в „Арсенал“ надвърлят 300 милиона лева, а инвестициите за последните 4 години достиг-

Инж. Николай Ибушев и инж. Христо Ибушев, изпълнителни директори на „Арсенал“ АД, с престижната награда в класацията K100 на водещите фирми у нас

Арсеналци празнуваха с настроение и самочувствие. Фирменият празник прерасна в общоградско тържество – вечерта на пл. „Севтополис“ се проведе грандиозен концерт с дрон шоу и богата празнична заря. Отзивите бяха не просто положителни, те бяха възторжени, чувах хората да коментират: „Само „Арсенал“ може да направи това!“.

- През 2024-а „Арсенал“ направи големи инвестиции – в мощности, технологии и социални придобивки. Коя е Инвестицията на годината?

- Инвестицията, с която много се гордеем и можем да я открия като Инвестиция на годината, е новият модерен, високотехнологичен завод в Стара Загора, чието официално откриване бе едно от най-важните юбилейни събития. Това е най-роботизираният завод в България. В него инвестирахме 60 милиона лева. Там работят

наха 800 милиона. От август 2024 г. въведохме в експлоатация фотоволтаичен парк с мощност близо 28 мегавата, което дава на „Арсенал“ сериозна енергийна независимост и оптимизация на разходите за електроенергия.

- Известно е, че „Арсенал“ е световен производител, с водещи позиции в националната икономика. На какво дружеството дължи имиджа си към днешна дата?

- На много фактори, но ще акцентирам на най-същественото. Създадените през последните 10 години във фирмата условия за бърз икономически растеж са в основата на всичко, което прави днешния „Арсенал“ световна марка. Продукцията ни е позната на всички континенти – тя е представена в близо 200 държави, имаме пазари в над 120 страни. Фирмата е сред малкото в света със затворен цикъл на работа.

ИНФОРМАЦИОНЕН ПОРТАЛ ЗА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА ZAKAZANLAK.BG

Обективната журналистика е тук: www.zakazanlak.bg

Семейно меню

ЗА БЪДНИ ВЕЧЕР 2024 г.

Смлянски боб „Орешака“ на фурна	0.600 гр.
Пълнени чушки с ориз и гъби	0.300 гр.
Сарми от кисело зеле с ориз и праз	0.300 гр.
Сезонна туршия	0.500 гр.
Тиквеник	0.200 гр.
Печена тиква с мед и орехи	0.200 гр.

Заветете своята вечеря на тел.: 0700 70 717

Приемаме поръчки до 23.12.2024 г. до 15:00 часа.

Получаване на поръчките на 24.12.2024 г.

от 12:00 часа до 16:00 часа.

Цена на пакета за 4 човека

86,00 лв.

„АЛТЕРНАТИВАТА НА ГРАЖДАНИТЕ“ С ПОРЕДНА ГОДИНА НА ДОБРОТО

Подкрепата на „Алтернативата на гражданите“ за Рождественските тържества в Крън и Енина бе дарителският жест, затворил поредната Година на Доброто за Коалицията, създадена като „Експерти за Казанлък“ през 2008 г. по идея на генералния директор на „Арсенал“ инж. Николай Ибушев. В годините назад Коалицията подкрепи хората от Казанлък и населените места с над 50 свои инициативи. През 2024 г. съветниците от „Алтернативата на гражданите“ защитиха в Бюджета на Община Казанлък 15 свои предложения. Следвайки мисията за отдаденост и безвъзмездна работа, те осмислиха 2024-та с десетки спомоществателства, дарявайки личните си възнаграждения от своята работа в Общинския съвет за общо полезни каузи. Тези средства се акумулират с благотворителна цел във Фондация „Алтернативата на гражданите За Казанлък“.

Коалиция „Алтернативата на гражданите“ подкрепи най-значимото годишно събитие в Казанлък – Празника на розата '2024. Освен генералното спонсорство от 100 хиляди лева на фирма „Арсенал“, казанлъчани получиха за празника си още 10 хиляди лева от Коалицията. По време на тържественото заседание на Общинския съвет, по предложение на

подпомагат Клуба по спортни танци „Киара – Н“ с тренъори Антония Грозева и Николай Тенев за участие и провеждане на престижни турнири. Последното състезание от висок ранг, на което Казанлък стана домакин, бе Държавното лично и отборно първенство в категория „Млади надежди“ и кръг от Национална купа

„Алтернативата на гражданите“ подкрепя Клуб „Казанлък Мотор Спорт“ в каузата „Шофрайр безопасно“

групата съветници от „Алтернативата на гражданите“ с председател инж. Владимир Чучумишев, ръководител – направление „Образование, квалификация и кариерно развитие“ в „Арсенал“, Стефан Саранделчев бе удостоен със званието „Почетен гражданин“, а ултрамаратонецът Ради Милев бе вписан в Пейчната книга на Казанлък. С нейната финансовата подкрепа през м. септември Милев участва в Световното първенство на шестдневно бягане в Унгария, откъдето се върна като победител при мъжете над 75 години.

Силна подкрепа за развитието на спорта

„Алтернативата на гражданите“ споделя каузата за безопасност чрез разумно поведение на пътя на новия Авто-мото клуб „Казанлък Мотор Спорт“, основан през февруари от Валентин Георгиев и Виктория Бъчварова. Чрез Фондация „Алтернативата на гражданите За Казанлък“ Коалицията направи най-голямото си към момента дарение от 50 хиляди лв. за закупуване на състезателен автомобил за клуба „Хонда Сивик“. За втора поредна година тя стана генерален спонсор на автомобилното състезание за майсторско управление на млади водачи Drivesafe, с което активира разумното поведение на шофьорите на пътя. Победителите получиха от спонсорите ваучери за гориво, връчени от Янко Запрянов и Мариета Пепелешкова. В организацията участваха още Добрин Драгнев и Владимир Чучумишев.

През м. юни общинските съветници от групата подкрепиха Шахклуб „Казанлък 21“ за закупуване на 20 професионални часовници последно поколение за провеждане на турнири с участие на младите шахматисти на FIDE майстора Петранка Драганова. Вече 14 години съветниците от „Алтернативата на гражданите“

Дарения се правят и за културните институти в Казанлък

та на гражданите“ и едно от първите след учредяването на едноименната фондация бе за Родилното отделение на казанлъшката общинска болница „Д-р Христо Стам-

болски“. По случай Деня на родилната помощ – 21 януари, Коалицията подкрепи отделе-

Общинските съветници от „Алтернативата на гражданите“, мандат 2023-2027

нието с 5000 лева.

През септември т.г. приключи благотворителната арсеналска акция в подкрепа на Боян Чуканов, работник във фирмата, чийто дом пострада катастрофално от градушката в гр. Шипка. Като единствен работещ в семейство с още три жени със здравословни проблеми, Чуканов получи безценната помощ на колегите си, на фирменото ръководство и групата съветници. Спешно пренасочена от „Арсенал“

строителна бригада изгради изцяло нови санитарни възли и помещения. Ремонтът бе извършен след спешен оглед от съветници от „Алтернативата на гражданите“ и конкретен план за действие, съвместно с кмета на Шипка Василка Панайотова. На 13 септември главният счетоводител на „Арсенал-2000“ АД Димитър Граматиков и юристът на „Арсенал“ и общински съветник от „Алтернативата на гражданите“ Иван Иванов подариха нов 40-инчов телевизор и поднесоха торта на семейството.

За талантите и духовността

Със средства на „Алтернативата на гражданите“ възпитаникът на Мариана Мъгева, ръководител на Школа „Орфей“ в НЧ „Възродена Искра – 2000“, Николай Иванов, студент в пловдивската АМТИ, замина за Международния певчески конкурс TopVoice в италианския град Падуа през октомври, откъдето се прибра като победител.

За Деня на авиацията и космонавтиката 12 април и във връзка с 45-годишнината от полета на първия български космонавт Георги Иванов Музеят на фотографията обогати фонда си с изключително редки албуми за самолетостроенето в Казанлък, открити от колекционера Петя Големанова и откупени в полза на музея от „Алтернативата на гражданите“.

В Деня на народните будители председателят на групата съветници инж. Владимир Чучу-

мишев връчи на библиотеката и музеите в града книгата „1001 причини да се гордеем, че сме българи“, издадена със спонсорството на „Арсенал“, и фирменото юбилейно издание „100 години „Арсенал“ в Казанлък“. С финансиране от 2000 лв. групата съветници подпомогна мъжката фолклорна група „Нашенци“ за участие в международен фестивал в Полша, откъдето крѐнските певци се прибраха с Купата на победителя. През септември „Алтернативата на гражданите“ направи поредна жест към храм „Св. пророк Илия“ в кв. „Кулата“. След дарените полилеи и икони за храма и засадените плачещи кедрови в двора, с подкрепата на съветниците бе изградена автоматична поливна система.

Подкрепата за Крън и Енина е целогодишна

Взаимодействието ни с „Алтернативата на гражданите“ е възможно за развитието на Енина и Крън, е оценката на техните кметове Димитрина Дончева и Тодор Малаков, изказана с благодарност по време на среща в началото на декември с генералния директор на „Арсенал“ инж. Николай Ибушев и групата съветници от „Алтернативата на гражданите“. Срещата отчете ползите от сътрудничеството за жителите на двете населени места. В Енина подкрепата продължава втори мандат. Тя се вижда от хората в ремонтираната Здравна служба с действащи лекарски и дентални кабинети, обновената Часовникова кула, изградената база за новото читалище „Енинче – 2022“ и богатата коледна украса.

Още в началото на т.г. съветниците се ангажираха с благо-

устройството на най-новия град в общината – Крън, и, съгласувано с кмета Тодор Малаков, по тяхно предложение възловите обекти влязоха в Инвестиционната програма на Бюджет '2024 на Община Казанлък. За втори път през м. ноември се проведе конкурсът „Крънска плодова“, спонсориран от „Алтернативата на гражданите“ и журиран от съветниците Янко Запрянов и Добрин Драгнев и директора на Завод 5 инж. Петър Цирианов. Конкурсът бе спечелен от арсеналския ветеран Богдан Колев.

Фондация „Алтернативата на гражданите За Казанлък“ бе основен спонсор и на патронните празници на Енина и Крън. Тя финансира концертната програма за енинецки Петковден, зарята и пълното видеозаснемане с дрон на празниците и в двете места. Коледно-новогодишните събития също се осъществяват с подкрепата на Коалиция „Алтернативата на гражданите“. В Енина за поредна година те се реализират с генералното спонсорство на Коалицията и „Арсенал“. Изцяло подменената светлинна украса

Силна подкрепа за хората в нужда

на 22-метровата елха, осигуряването на лакомства, топли и студени напитки и питки с късметии за празничния шанд на кметството, както и наградите в конкурса за най-добра Коледна трапеза, енинци дължат на своите приятели от „Алтернативата на гражданите“. Съветниците от групата Петя Папазова, Янко Запрянов и Добрин Драгнев връчиха наградите в журирания от тях конкурс за Бъднишка трапеза, част от

В Енина за Коледните празници, сн. Енчо Славов

тринднешните коледни тържества в Енина. За втора година Крън посрещна Дядо Коледа с подкрепата на „Алтернативата на гражданите“. Празничното осветление на кметството, елхите и сцената са дарение от групата съветници, които осигуриха и красивата зря, с която завърши празникът. Той бе споделен с жителите на града от общинските съветници Петя Папазова, Иван Иванов и Владимир Чучумишев.

Страницата подготвиха
Олия Младенова
Диана Рамналиева

2025 ГОДИНА ЩЕ Е ОЩЕ ПО-ДОБРА ЗА „АРСЕНАЛ“!

От стр. 1

При нас повсеместно се прилага Система за управление на качеството. Имаме внедрена ERP-система за управление на ресурсите. В „Арсенал“ има развити

функциониращи и нов, модерен стоматологичен кабинет. На арсеналци осигуряваме безплатни профилактични прегледи в Районна поликлиника – Казанлък, поддържахме много добри контакти с големи болници в София и Стара Загора. Сград-

специалисти. То води специална политика и прави големи инвестиции в тази посока, като обръща сериозно внимание на младите хора. Разработили сме Студентска, Стипендиантска и Стажантска фирмени програми. Пионери сме в дуалното образование, като партнираме с 2 гимназии и във фирмата са преминали обучение над 210 ученици и над 20 от тях са вече наши служители. В Техническият колеж, за изградеността на който „Арсенал“ е най-големият дарител, основната част от студентите са арсеналци. Към 2024 г. от 326 студенти по специалността „Технология на машиностроенето“ 178 са от „Арсенал“. Уникална за дружеството е единствената за страната изнесена форма на обучение към висши учебни заведения. Тази година по наша инициатива се акредитира нова магистърска програма по специалност „Роботизирани модули и системи за автоматизация“ с обучение по дуалната система. „Арсенал“ осъществява активно и ползотворно взаимодействие с пет водещи висши учебни заведения. Най-дългогодишно е партньорството ни с Техническият университет – София. Дружеството има сключен меморандум за сътрудничество с Химико-технологичен и металургичен университет – Габрово, а от тази година и с Технически университет – Габрово, Минно-геоложки университет – София и Университета за национално и световно стопанство – София. Това е огромно постижение в посока създаване на кадри с висше образование в различни сфери, с което едва ли може да се похвали друга фирма в България. На нашите студенти осигуряваме платени отпуски и стипендии, изплащаме таксите за обучение. Чрез Стипендиантската програма финансово подпомагаме редовното обучение на студенти по инженерни специалности, имащи приложение в предприятието. На всички стипендианти осигуряваме платени летни стажове, а след дипломирането им – и гарантирани работни места в дружеството.

„Алтернативата на гражданите“, което вече 16 години работят в Общинския съвет напълно безвъзмездно. Искам отново да подчертая – ние не сме партийно обвързани, нашата мисия е да работим в интерес на хората. Наред с експертната си работа в Общинския съвет, те подкрепиха над 50 общественозначими каузи, даявайки възнаграденията си за тяхната реализация. За тази цел бе учредена и Фондация „Алтернативата на гражданите За Казанлък“. Без съмнение, просперитетът на „Арсенал“ е гаранция за просперитет на Казанлък. Надявам се постигнатото в резултат на симбиозата фирма – град да се умножава. Имаме добри идеи, които заедно можем да осъществим в полза на всички граждани.

Нама кмет, който да не е подчертавал, че много от положителните промени се дължат на доброто взаимодействие между „Арсенал“ и местната власт. За община Казанлък „Арсенал“ преди всичко означава трудова заетост. Дружеството е най-големият данькоплатец, то формира основните постъпления в бюджетите на община Казанлък и община Мъгьлож. От голямо значение е и за общините Павел баня и Стара Загора. „Арсенал“ развива и внушителна дарителска дейност в целия регион.

– Вие сте основател и ръководител на Коалиция „Алтернативата на гражданите“, която в настоящия Общински съвет е втора сила по брой съветници.

– Много съществена е ролята на съветниците от Коалиция

новно с нови инвестиции, производствена мощност. Хоризонтите пред нас са безкрайни. Но не се съмнявам в смелостта, работоспособността и всеотдайността на мениджърските екипи на „Арсенал“ АД и „Арсенал-2000“ АД, на ръководствата на заводи, цехове, направления и отдели, на всички арсеналци! Доказали сме, че нашият колектив може да постигне всичко. Каузата „Арсенал“ ни държи винаги изправени. Безкрайно съм признателен на всички, които правят „Арсенал“ уникално предприятие, към което по целия свят се отнасят с уважение и респект.

– Г-н Ибушев, коя е добрата новина, с която арсеналци започват 2025-а?

– Бих искал да споделя, че още от 1 януари 2025 г. за работещите в „Арсенал“ има много добри новини. От 1 януари минималната работна заплата в България се увеличава със 144 лева и ние, като социално отговорна компания, отразяваме това повишение в основната работна заплата на арсеналци. Считано от тази дата, заплатите на всички работещи в „Арсенал“ ще бъдат увеличени със 145 лева. Увеличение ще има и на ставките за работещите на нормирано заплащане, така че

да се получи същото увеличение и при тях. Така във всички видове заплащане на труда в „Арсенал“ ще има нарастване на работната заплата. Това е съгласувано с фирмените организации на КНСБ и КТ „Подкрепа“. С новото повишаване на трудовите възнаградения средната работна заплата в „Арсенал“ ще надхвърли 2500 лева. Остават и всички допълнителни стимули и социални придобивки, които прави нашата компания без аналог в България.

– Вашите пожелания за Колела и Нова година.

– Преди всичко, нека бъдем благодарни, че в края на тази толкова пъстра откъм постижения и емоции юбилейна година имаме повече от това, което имаме на старта ѝ. Да изпратим 2024-а, най-добрата година в историята на дружеството, със семейството на хора, отлични свършили своята работа. След 4 години ни предстои друг голям юбилей – 150-годишнина от основването на „Арсенал“. Да сме здрави и отговорно да приемем новото!

За светлите рождествени и прекрасните новогодишни празници бих искал да вдигна персонална надзвезда за всеки един арсеналец. Ние в „Арсенал“ сме едно голямо семейство и съм убеден, че в моето пожелание всеки ще открие думи за себе си.

Нека на Колела в домовете ви с нова сила влязат вярата, доброто, късметът и благополучието, съпътствани от всички колеги и приятели! И да останат задълго с вас и с най-близките ви и обичаните хора. От цялото си сърце ви желая всеки ваш ден да е благословен, да започва с надежда и да завършва с радост в душата!

Новата година посрещнете вдъхновени и с мъдри решения. Имайте мечти, смело поставяйте цели пред себе си и ги осъществявайте!

Да си пожелаем през 2025-а да живеем и работим в здраве, мир и стговор, да са щастливи децата ни, да ни радват сполуките, да растат делата и успехите ни.

Наздраве на всички! За една още по-добра година!

Откриване на новия завод в Стара Загора

технологии, каквито няма в цяла България, тук се обработват над 200 000 асортирента сурови материали. Изградените участъци с машини с ЦПУ са най-големите в страната. За първи път в историята на предприятието са въведени автоматизирани и роботизирани процеси. Развиваме уникални производства, номенклатурата включва над 10 000 продукта.

Дружеството е най-големият работодател в България. Числеността му е близо 10 хиляди души, упражняваните в него професии са над 520. Всичко това нарежда „Арсенал“ сред най-добрите производители на специална продукция в света. Съвсем наскоро получихме наградата за първо място и лидер в сектор „Оръжие“ в класацията на „Капитал“ К100 – за водещи компании и лидери в секторите с най-устойчив ръст в приходите.

– Социалната политика на „Арсенал“ е наричана феномен за България. Кое прави дружеството еталон в страната ни в тази сфера?

– „Арсенал“ наистина е уникален и с многопосочните си и мащабни дейности, насочени към всички работещи и техните семейства. Заедно с фирмените синдикати КНСБ и КТ „Подкрепа“, с които работим в много добро взаимодействие, всяка година актуализираме и подписваме Колективен трудов договор. „Арсенал“ е сред малкото български предприятия, предлагащи втора категория труд. Средната работна заплата надхвърля 2350 лева, тя е

1878 г. в Русе. Наречен е „ко-ванциа на кадри“, защото много негови специалисти, изградени по-късно и в Казанлък, са прилагали и прилагат своя опит и в други предприятия и различни институции. Ще припомним, че „Арсенал“ е основоположник на отбранителната индустрия в България и че е известен още като „заводът майка на българската промишленост“ – от неговите производства са създадени редица крупни заводи в страната като ЗММ – Пазарджик, ВАМО – Варна, Елпром – Троян, Акумуляторен завод в Пазарджик и др. Днес дружеството продължава да създава свои високообразовани и квалифицирани

и производствените помешения непрекъснато се обновяват. Дружеството е газифицирано, имаме изградена фотоволтаична система, една от най-големите у нас. С големи отстъпки арсеналци ползват морската ни база в Несебър, като всяка година над 2000 души, отличили се в работата, почиват напълно безплатно. Полагаме грижи за детската градина, за детския футбол и фолклорните танцови формации, в които обучението е безплатно, поддържаме Дома на културата, фирмения стадион, музея, двете библиотеки, фирмения вестник и сайтовете. Който и да влезе в „Арсенал“, ще види, че той е пътен в зеленина. Имаме собствена оранжерия за цветя. Майка друга фирма в България, която осъществява социални дейности в такъв мащаб, каквито са те в „Арсенал“.

– Каква е кадровата политика на „Арсенал“ към 2024 година?

– Традицията „Арсенал“ да подготвя собствени кадри датира още от основаването му през

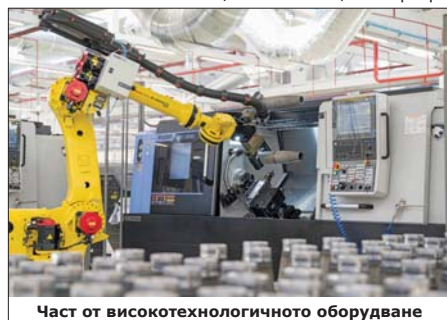
Над 300 са арсеналските студенти за последните 10 години, като 80% от тях са завършили висшето си образование, придобивайки бакалавърска и магистърска степени по технически специалности. В това число има една защитена докторска дисертация и още 3 се разработват.

Успешно реализираме различни форми на обучение за повишаване квалификацията на работещите във фирмата. Пример за това е предоставената възможност сто-

тици наши кадри да се включат в програмата за обучение за базово и средно ниво на дигитални умения, като курсовете се провеждат на територията на дружеството и в рамките на работния ден.

– Предприятието е от огромно значение за развитието на Казанлък и региона. Как се развива тази традиция?

– Тази традиция е вече на 100 години, тя е от първия ден на Военната фабрика в Казанлък. Освен, че е осигурявало работа на населението, предприятието строи детски градини и ясли; предоставя своята ТЕЦ за топлофикацията на Казанлък; на 100% финансира водоснабдителния обект „Тунджа-За-

Част от високотехнологичното оборудване

АРСЕНАЛЦИ ПРЕДАВАТ МАГИЯТА НА КОЛЕДА НА МАЛКИТЕ БУРАТИНЧЕТА

Една прекрасна идея се реализира в Детска градина „Буратино“, благодарение

на фантазията. Дора Стефанова, ръководител-отдел „Система за

мук. Под зорките погледи на децата, при пълна тишина, Дора мило и увлекателно разказа за гномчетата, които се смятат за символи на късмета, пазители на реколтата, земята и нейните богатства. Тя сръчно изработи синьото човече, обяснявайки как точно да навият преджата, да направят писъкюла, очите, нослето, крачетата, шапката с украсата.

В инициативата се включи и Стефка Христова, ръководител-отдел „Техническо развитие“, която показа на децата как се правят коледни звездички, отново с много креативност и с напълно

подръчни средства. Още две дами, работещи в „Арсенал“, с усет към красиво-

лиха своите идеи и умения с малчуганите, споделяйки традициите на българина да укра-

Дора Стефанова показва как се прави коледна играчка от прежда и хартия

ние сътрудничеството между детското заведение на територията на „Арсенал“ и дружеството. В навечерието на Коледните празници талантливи арсеналци, които в свободното си време изработват прекрасни сувенири, показват на децата как могат да си направят коледни играчки от подръчни средства вкъщи.

Малчуганите от заводската детска градина посрещнаха гости от „Арсенал“, които им разкриха необятния свят на

управление на качеството“, показва на малките буратинчета как могат да си направят коледно джудже – гномче, с материали, които имат у дома – прежда, хартия, ножичка, па-

Директорът на Завод 1 инж. Динко Кюмурев и Красимир Зафиров изненадаха буратинчетата с нови геги

Коледните звезди, изработени от Стефка Христова, вече са на елхата

то и с почит към българските традиции, показвах на децата как се изработват красиви коледни сувенири. Гостите на Детска градина „Буратино“ от дружеството с удоволствие спод-

еляха елхата и дома си с ръчно измайсторени играчки, носещи символите за здраве, късмет и берекет.

И още една подкрепа в посоченото съхраняване на българските обичаи и предаването им от поколение на поколение реализира „Арсенал“ за възпитаниците на „Буратино“. Гегите на малките коледарчета, които за всяко Рождество коледуват във фирмата, носейки радост на всички, тази година се изработват в дружеството.

Юлия Младенова

Кольо Кошутков: ОТ ВСЯКО ДЪРВО ГЕГА НЕ СТАВА

„Молете се!“, цитира апостол Павел майсторът на геги от Крън Кольо Кошутков и вади свещената Книга на книгите, за да намери точните думи на първоучителя, макар сам да казва: „Знам я наизуст“. Библията той си купува още през 1976-а, когато далеч не е така безопасно да четеш Светото писание – религията по онова време се счита за „олиум на народите“. Не и за него: традициите в неговия дом отколе са това, което са. И тая Коледа двамата със съпругата Величка ще съберат голямата фамилия край трапезата си, наречена с дрян за здраве, и печката с дърва, която не е единственото, що стрява вкъщи. Стрява най-вече обичта. На обич са богати Кошуткови – отгледали са пет деца – четири щерки и един син, внучите са осем, има и правнучка. Ще дойдат от Казанлък, София и Гърция. И всички имат геги! Дядо Кольо тия дни довършва и тази за най-малкия – Огнянчо, който е с годинка по-малък от правнучката. Неговата коледарска гега е една от всичките, които Кошутков дяла преди празниците за деца от детски градини, певчески групи и за всеки, който пожелае.

Няма как да го бъде коледният благослов на крънската група „Нашенци“ по дворове и мегдани без наричането с набиване в земята на здравите геги на Кольо Кошутков. „Речете момчета: Амин! Да бъде!“ – ще удрят пак дрянаниците и на площад „Севтополис“ в деня преди Бъдни вечер с пожелания за здраве и плодородие. Защото дрянът е символ на здравето и силното ново начало на годишния кръговрат.

От всяко дърво гега не става

„Пръчката се взима само наесен, – обяснява Кошутков, – да е жилава, здрава и идеално права! „Главата“ на гегата е хубаво да е от орех. Да си намериш хубава пръчка не е лесно, трябва да знаеш на кое място да я търсиш“. Кольо знае. Става рано, вхача Балкана и намира. После трябва да си я издялка, да я обели и „изпече“. За тая работа му трябва само телса, трион и рапила за дърво. Понякога и ренде. Трябва и машина за разпробиване, че да може през отвора да се хванат пръчката за „главата“ на гегата.

Гегата бива да е по ръста на пастира – но не по-висока от гърдите му, да е удобна. Да може при нужда да я развърти! Гегата е оръжието на българина в столетието, когато османската власт не му позволява да носи оръжие.

Никога не се лакира! Вместо това прътът се обработва с огън – да се прогонят вредителите от дървото, да държи по-дълго. Затова горният край на гегите често е черен. За поддръжка не е нужно кой знае какво – само от време на време да се понатамне със зехтин. Най-трудното е оформянето на горната част, особено, когато тя е от орех. Орехът не се намира лесно, сеченето е забранено. Затова Кошутков ползва и осен, както той по старому казва на ясена. Но и много познати му подаряват малки парчета от орех, когато имат. Горната част на гегата е закривена, защото с нея овчарят трябва да може да придървява овцата към себе си от по-голямо разстояние. Има си тънкости – овчарят посяга с

тоягата отстрани на задния крак или между двата задни крака на животното, закача гегата откъм извития край над коляното и агнето или овцата не могат да излязат от „примката“, та ги хваща, обяснява Бай Кольо. Той не е просто майстор на геги, той е потомствен овчар. Бащи, чичовци... все чобани!

Кошутков пази първата си гега

„Пазя си я!“, – казва за първата си гега овчарят от Крън. Преживяна операция напоследък му пречи да излиза на полето, няма и животни, освен кокошките и овчарката, която преди му пазела стадото. Кучето е умно, още

го слуша, никога не напада, без стопанинът да му каже. Някога имали и кончета. Сега имат папалаги корела. Вкъщи, в клетката под снимката на внучите близнаци и окаченото на стената кръстче, единият пстърпер се е взрял във Величка в очакване нещо да му каже, че да го повтори. До кръстчето виси и икона на Св. Димитър, неговото име носи синът в семейството. Децата тук повтарят имената на фамилията. Имат си и Николай, като дядо Кольо. Той пренася в Крън овчарлъка по наследство от родата си в Одринска Тракия. Предиците му са бежанци от Беломорието, преселени после в Свиленградско. От тях знае, че гегата носи късмет на стадото. Гегите той си ги прави сам.

Почнал да изработва за други, след като един път, пасейки овцете по Крънската кория, от автобус слеза група за народни танци, заиграват се и накрая един от тях грабва гегата му

За Рождество Кольо Кошутков пожелава: „Да е живот и здраве!“

към рейса. „Чакай!“, – рекъл Бай Кольо, – аз без нея не мога!“. И тогава му поискали да направи и за ансамбъла. И сега приема поръчки, но повечето подарява.

Подарява от сърце

Всичките геги за „Нашенците“ са подарък. Такъв има и кметът на Крън Тодор Малаков, най-новият коледар в групата. Неговата гега стои в кабинета му. Все пак, гегата е повече от пръчка за овцете. От хилядолетия това е символ на властта – жезълът, скиптърът, демонстрацията на силата на волята на водача над стадото му – първо в митовите и легендите, после и в религиите. Докато Библията не ги приеме за свои. Кольо Кошутков отново

разлиства Светото писание, което винаги му е подръка. „Всяка власт е от Бога“, – припомня той Римляни 13:1. Всяка неделя ходи на църковна служба. През другото време работи. Сега по-малко отпреди, но работи. Спира се само, когато вали. В един точно такъв дъждовен ден го намирам. Предния ден не успях – него все го няма, нещо прави, търсят го за съвети по „хайваните“, опитен животновъд е. Търсят го да им направи и геги – я за детска градина, я за някой танцов състав. Понякога „бъба“ към Балкана. Обича го. Не просто заради дрянаниците пръти, от които дялка своите геги. Наслаждава се на хубостта му. Отморява се.

„Някой може да каже, че сме бедни, но не сме бедни. Богати сме! Масата ни е пълна, при нас е топло. Отгледали

сме и деца, и внуци. Имаме всичко!“, – казва Величка, докато пълни шепите ми с ябълки, а раницата – с домашно сладко от круши и торта с орехи – ароматна, тъмно извадена от фурната, където вече се пече и баницата. А Бай Кольо нарежда пожелания за Рождество: „Да е живот и здраве и това е! Животът е кратък. Както е речено в Библията, и до 200 години да доживееш, все накрая ще умреш. Затова кажи на хората от мен: нека бъдат по-сдържани, по-честни и по-добри! И да не крадат! Че много вече кражби станали!“.

И си тървам от пълната къща в Крън с нова новеничка гега в ръка. Съясн мен е чакала. Да ми е спомен по всяка Коледа.

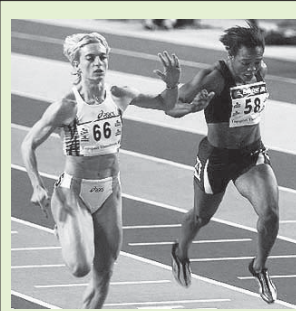
Диана Рамналиева

ДЕЦАТА НА АРСЕНАЛЦИ

Арсеналската Детска градина „Буратино“ развива таланти. Тази истина, доказана във времето, намира израз в многобройните области – изкуство, литература, музика, спорт, театър, танци и др., в които децата печелят награди. Много от отраслите в това детско заведение деца и изявили се най-напред във фирмата, по-късно стават професионалисти в своите сфери, превръщайки се в част от гордостта и славата на „Арсенал“, на Казанлък и България.

Тук прохода спортният талант на „най-бързата бяла жена в света“ през 90-те **Петя Пендарева**, свалила хронометрите на Световното първенство по лека атлетика в Лисабон до 7.04. Шеметните ѝ успехи са в дисциплината бягане – на 60, 100 и 200 метра. Днес възпитаниците на Петя печелят шампионски титли и медали в държавни първенства.

Сред откритията на арсеналската детска градина е и **Станко Танев** – солист на балета на Държавна опера – Стара Загора. Паралелно балетистът развива таланта на децата в една от балетните школи в Казанлък.

Десетгодишната **Татяна Чусева** е картотекиран състезател по спортни танци към БФСТ. Участва и в над 30 турнира по тенис на корт, става носител на 8 шампионски купи и 6 купи за финалист. Тя е и състезателка по плуване, картотекирана към БФСР в КСП „Антим спорт“. През 2022 г. и 2023 г. печели първи места в Градския турнир по плуване.

Сред успешните арсеналски деца е и 11-годишният **Даниел Палиев**, ученик в ППМГ „Никола Обрешков“ – Казанлък. В периода 2018-2022 г. Даниел печели 10 бронзови медала от Международния конкурс „Математика без граници“.

От тук към световните сцени тръгва и талантът на цигуляря **Даниел Трингов**, който се обучава и в арсеналската Музикална школа. През 2022 г. известният виртуоз и съпругата му – челистката от САЩ Сифей Уен, изнасят пред казанлъшката публика 4-часов концерт-спектакъл, превърнал се в изключително културно събитие в града.

Сред порасналите деца на арсеналци, възпитаници на други детски заведения, записали високи постижения в различни сфери, с които „Арсенал“ се гордее, са:

Пламена Димитрова

Тодор Тодоров

Виктор Стаматов

Техни последователи са и по-малките възпитаници на ДГ „Буратино“.

В конкурса „Чудномирчета“ Десислава Генчева и Теодора Георгиева печелят първо и трето място за изпълнение на хумористични стихове. Шестгодишният Кристиан Койчев е отличен с награда в VI национален конкурс „Наследници на Дечко Узунов“. Шестгодишната Пламена Димитрова печели златен и бронзов медал от Коледния турнир по плуване на КСП „Антим спорт“ през 2022 г., а Тодор Тодоров и Виктор Стаматов, и двамата на 5 години, печелят съответно бронзов и златен медал.

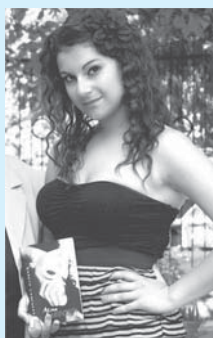

Десетгодишната **Десислава Пенчева** печели многобройни грамоти и награди от конкурси по актьорско майсторство, пеене и танци.

От юбилейната книга „100 години „Арсенал“ в Казанлък“

Александър Проданов – носител на над 20 златни и сребърни медала от Международни олимпиади по природни науки, математика, физика и астрофизика. Студент е в СУ, учи квантова и космическа теоретична физика. Син е на Пламен Проданов, монтажник в Завод 3.

Ивайла Тодорова – млада поетеса, развиваща се и в журналистиката, дъщеря на Стоянка Адамова, бивша служителка в отдел „Продажби“.

Николай Кърджилов – доктор на науките от Техническият университет в Мюнхен, изследовател от Института в Берлин. Син е на арсеналското семейство Димитър и Мария Кърджилови. Бащата е ветеран от Завод 6, а майката е специалист във фирмения международен отдел.

Елена Николаева – носителка на награди от престижни певчески конкурси у нас и в чужбина. Елена бе избрана за първа подгласничка на Царица Роза '2024. Тя е дъщеря на служителката в отдел „Метрологичен“ Иглика Николаева.

Няма как тук да бъдат представени всички умни и талантливи деца на арсеналци, чиито имена фигурират в многобройни класации, в списъците на победителите на имиджови конкурси, състезания и олимпиади. За тях ще припомним летописците в годишните от бъдещето на „Арсенал“...

ЕДНА УСМИХНАТА КАЗАНЛЪЧАНКА В ЦАРСТВОТО НА ЛЕДА

Тя е един от най-усмихнатите хора, с които съм се срещала в моята дългогодишна журналистическа работа. „Силвия“, представя се кратко и в подадената ѝ ръка веднага усещам приятел. Срещаме се с нея в арсеналската

Силвия Тодорова в ледения хотел

Детска градина „Буратино“, която посещава нейният 6-годишен син Симоен. Върнали се преди година и половина в България заради него – сухият въздух над Северния полярен кръг и липсата на витамин D не се отразили добре на малкото момче. Но онова, което цялото нейно семейство – и тя, и съпругът Веселин, и дъщеричката Ванеса, и малкият Симоен са донесли от снежния Север, е позитивизмът и усмивката. Тази усмивка, с която хората в най-северния град в Швеция – Кируна, са стопили „ледовете“ помежду си, въпреки леденото царство, в което живеят през по-голямата част от годината.

Приключението Швеция

През 2004-а, едва на 18 години, Силвия Тодорова заминава за Стокхолм. Кандидатства за участие в конно шоу и с него пътува в Швеция, Дания, Норвегия. Работата не е лека, но пък Швеция грабва сърцето ѝ от самото начало с две неща – отношението между хората и отношението към децата. „Впечатли ме позитивността на хората и грижата към децата. Моя колежка беше шведка и един ден отидохме да вземем детето ѝ от детската градина. Видях колко спокойни са децата, колко всичко е подредено и без напрежение... Визата ми изтече след 6 месеца, но вече знаех, че ще се върна и ще живея в Швеция, тази страна ме плени“, спомня си Силвия първите житейски стъпки в Скандинавия.

В България създава семейство, ражда дъщеричката си Ванеса. Но мечтата за Швеция не я напуска и тримата заминават за Стокхолм. 4 години тя работи в почистваща фирма, той – в строителството. Стандартът на живот в столицата обаче е твърде висок, жилищата непрекъснато посъхват. Семейството разбира от приятели, че в северната част на страната е много по-добре заплачено, а животът в малките градчета е по-спокоен. Така се установяват в Кируна. Най-северният град на Швеция. Той е център на едноименната община и е на няколко часа път от столицата на Лапландия – Рованиеми, където живее Дядо Коледа.

„В Стокхолм има много чужденци и това е напълно нормално,

но населението в Кируна е основно от шведи и местните хора – саами. Всички българи там бяхме седем“, разказва Силвия. Малката тръгва на детска градина, съпругът започва в строителството, а Силвия започва да следи обявите за работа. Само на 34 километра от Кируна, в градчето Юкасарви, се намира единственият в Швеция леден хотел – IceHotel. Търсят хора за там. „Да бе, Силве, точно теб ще вземат“, минава ѝ пессимистична мисъл през главата, толкова респектиращо ѝ звучи това, но кандидатства. Приемат я. Според Силвия, тя е първата и до прибирането си в България единствената българка в персонала на най-прочутият леден хотел в света. Съпругът ѝ също работи към него, но се занимава с добиването на леда от реката и рязането на огромните, дълги по 3 метра, ледени късове, от които се изработват хотелът, всички мебели и скулптурите в него. „Любопитното за този лед е, че при замръзването на водата от изключително чистата река Торне се образуват балончета.

Прекрасен леден паун

По тази причина в известния леден бар в Лондон се ползва само лед, добит тук“, обяснява Силвия.

Леденото царство в шведския IceHotel

За първи път хотелът се построява в Юкасарви – малко градче, разположено на около 200 км от Северния поля-

Изглед към града

рен кръг, през 1989 година. Защо за първи път?! Защото IceHotelWinter се строи от нулата всяка зима. През ноември и началото на декември всяка година празното пространство на брега на рекаТорне се превръща във великолепен хотел,

направен от лед и сняг и е най-голямата ледена сграда в света, която привлича хиляди търсачи на силни усещания. Ежегодно стотици творци от цял свят се състезават, за да участват в неговото строителство. Победителите в конкурса проектират дизайн на хотелските стаи. „С удоволствие разбрах, че сред тях има и българин“, радва се Силвия.

Всеки апартамент е уникален и никога не се повтаря. Освен стаите за нощувка, всяка година се изграждат отново ледена църква с леден купол, леден бар, ресторант, кино и художествена галерия с изявищи скулптури от лед. Има и разкошна церемониална зала с ледени кристали, в която се организират сватби. Помещенията са само студени, температурата е минус 5 градуса. В спалните върху ледените легла са поставени дървени подложки, а върху тях са постлани еленови кожи. Влиза се със специална екипировка, а който пренощува, получава диплома. Има и отделно изградено помещение с бани и сауни, тъй като изпитанието да изкараш цяла нощ в леденото царство не е за всеки. Напролет великолепен леден сграда се стопява напълно и се влива като вода в реката, за да даде шанс на новия хотел през идващия ноември. „Тук се работи със специална екипировка. Но, като се има предвид, че вътре е минус 5, а навън е минус 40 градуса, си е направо приятно“, смее се Силвия. Освен „студеното настаняване“ в ледените стаи, има и „топло настаняване“ на гостите, което става в пристройките и алпийските вили около него, предлагащи всички удобства. Силвия е работила и в двете части на IceHotel-а.

През 2016-а отваря врати целогодишен IceHotel 365

„Във времето, когато бях в сезонния хотел, присъствах на създаването на целогодишния леден хотел 365! Той е първият в света, който предлага ледени изживявания през цялата година“, продължава разказа си тя. Това е специално проектирано съоръжение, в което ледени кристали са облягани от архитекти, дизайнери и художници. Ледената арт зала е с площ от 2100 кв. м. В нея се помещават арт и делукс апартаменти, леден бар и стая за преживявания, където се представя историята на хотела чрез изобразения, изявищи ледени фигури и видео презентация. Сякшва с вълшебна пръчица се случва всичко – през нощта апартаментите се превръщат в хотел, а през деня – в художествена галерия от ръчно изработени скулптури от лед. В ледения бар напитките се сервират в чаши от лед, които искрят в различни цветове. И

тук се поддържа постоянна температура от минус 5 градуса.

Силвия с дъщеричката си Ванеса пред ледена скулптура

Симоен в снежните пресли на Лапландия

Хотелът предлага също топли хотелски стаи и хижи. В топлата част е разположен и ресторантът. В допълнение се предлагат разходки с кучешки впрягове, скутери.

Всичко е различно, сякаш е друг свят

„Изумявала съм се от интереса на хората към ледените хотели, - казва Силвия, макар че и за нея животът в Кируна е като необичайно приключение. - В тази част на Швеция зимата е пълен мрак, няма никаква естествена светлина, няма изгрев, няма залез. А лятото е много кратко, т.нар. бели нощи. Но тук се наблюдава едно невероятно явление – северното сияние, което природата щедро рисувала в небето и никога не можеш да го забравиш“.

Адаптацията не е чак толкова лесна, добавя българката от слънчевата Розова долина: „Когато дойдохме, всички ми казваха да не се притеснявам, ако ме „ударят“ депресия. В началото не вярвах, но за 10 години усетих за какво става дума. Липсата на витамин D оказва много голямо влияние върху здравето на децата. Синът ми, който е роден там, получи проблеми с кожата, заради сухия въздух, затова се върнахме в България. Но това, което и днес ме впечатлява, е позитивността на хората. За всичките години там нито веднъж не срещнах нещо отрицателно – всички бяха ведри и добронамерени“.

Известният с добиването на желязна руда Кируна впечатлява българката и с това, че и мъже, и жени работят в мини-та. Няма разделение в труда. В Скандинавия жените влизат в мината, карат трактори, а мъжете поемат част от домакинските задължения на жените. Не вярва на очите си, когато вижда масово бащи с детски колички. А

когато се ражда синът ѝ, половината майчинство задължително трябва да се поеме от съпруга ѝ. И още – заради отрицателните температури, автомобилите непрекъснато се поддържат тогли. На служебните коли има дрегери за алкохол и колата не запалава, ако дрегерът отчете положителен резултат. На децата не се дават бонбони – това е позволено само в петък, като най-популярните там са „Лакрис“ – черни на цвят и горчиви. Цигари не се пушат, пушачите ползват нещо подобно на дъвка, която се поставя на венците, за да се задоволи нуждата от никотин. Интересни са стадата от елени, които се отглеждат от местните хора – саами, най-старите лапландци. Възрастните жени карат шейнички, за да отидат на па-

зар, а магазините са само три, от една верига, няма конкуренция, няма и изкушения.

Къде е България?

Силвия трудно приема факта, че когато каже, че е от България, никой не знае къде се намира родината ѝ. „Ставаше ми много тъжно и аз разказвах, че у нас е слънчево, че имаме море, планини, четири сезона. „Тогда ти защо си тук?“, питах ме хората и, честно казано, се затрудявах да призная, че стандартът на живот е толкова различен и това принуждава хората да излизат навън“, споделя

Северното сияние

ля Силвия. За нея и за нейната дъщеря Ванеса, която израства в Швеция, това е страната на добрите хора и на добрите възможности. Може би един ден пак ще отидат там, привлечени от преживяванията си в тази далечна страна. Но на Силвия опередялото ѝ се иска и в България хората да са по-позитивни, да се усмихват, да се радват дори на дребните неща. И вярва, че точно сега, когато всички чакат добрия старец от нейната приказна Лапландия, чудото ще се случи в душите ни.

През 2006 г. скулпторката Лилия Поборникова и архитектът Виктор Царски за първи път създават ледена стая в уникалния шведски хотел. От тогава те се завръщат многократно, за да изваят изцъство в ледените блокове. Виктор Царски е и един от архитектите, работили по целогодишното крило на IceHotel 365.

Юлия Младенова; Сн. Личен архив Силвия Тодорова

С УНИКАЛЕН ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ТРУД „АРСЕНАЛ“ ВЛЕЗЕ ВЪВ ВТОРИЯ СИ ВЕК В КАЗАНЛЪК

„Най-мощното събитие, променило изцяло образа на Казанлък, е настаняването на Държавната военна фабрика в града“, пише в „Казанлъшка Искра“ в броя си от 15 март 1934 г., десет години след установяване на предприятието на казанлъшка земя. С тази извадка от местния печат преди 90 лета започна представянето на проекта „Арсенал“ – едно казанлъшко столетие“ на 17 декември в зала „Иван Милев“. Презентацията отвори врата към огромния труд, положен от Общинска библиотека „Искра“, чийто екип в продължение на месеци наред е събирал и систематизирал всичко, излизало като публикации в местния и националният печат за „Арсенал“ от установяването му в Казанлък до днес. Проектът събира историята на предприятието от 1924 до 2023 г. от страниците на вестници и спи-

сания. Уникалният по своята значимост труд, извършен от екипа на библиотеката по идея на „Арсенал“, бе високо оценен от генералния директор на компанията инж. Николай Ибушев. В своето слово той изброи най-важните дейности през юбилейната 2024-а и подчерта, че това е най-успешна година за дружеството. „Проектът е най-огромен принос към историята на „Арсенал“ и на Казанлък, за което благодаря на Библиотека „Искра“, подчерта инж. Ибушев. Той получи библиографското изследване от директора на културния институт Теодора Георгиева. Изпълнителният директор на „Арсенал“ АД и на „Арсенал-2000“ АД инж. Христо Ибушев изрази възхищението си от мащабността на положението от библиотекарите труд, за което им благодаря от сърце.

Кметът на община Казанлък Галина Стоянова каза, че с

това събитие не се слага точка на юбилейната година, а много повече, защото „Арсенал“ продължава да пише своето настояще и бъдеще. „Най-добрата година на „Арсенал“ е тази, която предстои. „Арсенал“ е един град – в България няма друго предприятие, което не само има такъв мащаб, но и предоставя толкова придобивки на своите работници и служители. То придава облика на община Казанлък – подчерта тя. – Зад всичко това, зад най-добрата година стои много труд, затова благодаря на семейство Ибу-

още председателят на ОбС-Казанлък Николай Златанов, общински съветници, членове на ръководния екип на „Арсенал“, представители на културни институти, граждани. Водещ бе инж. Владимир Чучумишев от „Арсенал“ АД, председател на групата съветници от „Алтернативата на гражданите“.

шеви, че са истински казанлъчани, благодаря на всички директори и всички арсеналци за тяхната всеотдайна работа“. И риторично попита: „Какво е Казанлък без „Арсенал“ и какво е „Арсенал“ без Казанлък?!“, напомняйки за предстоящата 150-годишнина от основаването на предприятието. На събитието присъстваха

на гражданите“. С връчване на подаръци за библиотекарите, работили по проекта, и благодарствени адреси от тяхна страна към Николай и Христо Ибушеви и с изпълнение на коледари – ученици от Крън, едно събитие приключи, за да влезе в летописа на „Арсенал“ и Казанлък.

НИКОЛАЙ ИБУШЕВ ПРЕД КНСБ: ГОДИНА КАТО ТАЗИ „АРСЕНАЛ“ НЕ ПОМНИ

„Такава успешна година като тази „Арсенал“ не помни, – каза генералният директор на „Арсенал“ инж. Николай Ибушев пред десетките активисти на КНСБ в дружеството по време на традиционната годишна среща на синдиката с мениджърския екип и директорите на заводи. – Нашият влак, като образно сравнявахме „Арсенал“, върви здраво напред и нагоре. В юбилейната 2024-а постигнахме значителни успехи в сферата на производството, търговската дейност, строителството, иновациите, реновирахме сгради, паркове

пространства, постряхме нови паркинги. Нашата социална политика е без аналог в страната, което няма как да стане, ако не работехме „ръка за ръка“ със синдикатите. 100-годишнината на предприятието в Казанлък отбелязахме с чествания в дружеството и с мащабни общоградски тържества. Успехите ни се дължат на това, че през последните години успяхме да променим на 60-70% продуктовата листа на „Арсенал“. Сега произвеждаме най-модерните изделия в специалното производство. Усовоихме и много нови изделия. Усилено

увеличаваме производствените мощности в заводите 3 и 4. Вече сме Номер 1 на Балканите и продължаваме напред... Огромен е „Арсенал“ – няма такава фабрика и по площ, и по персонал, и по продукция“.

По думите на инж. Билян Тошков, производствен директор на „Арсенал“ АД, 2025 и 2026 г. са обезпечени с договори. Пред ръководството на КНСБ във фирмата и неговия председател Атанас Бозов, домакин на срещата, инж. Ибушев акцентира и върху политиката на дружеството за подобряване здравето

на работещите. „Много важен е въпросът за здравето, – подчерта той. – Затова „Арсенал“ полага усилия нещата да се развиват и в тази посока – провеждат се регулярни профилактични прегледи, откриваме нов стоматологичен кабинет, обмисляме възможности за увеличаване на дейностите, като разкриване на още специализирани кабинети, например по физиотерапия, акушеро-гинекологичен и други, с които още повече ще разширим грижата за здравето на арсеналци“.

Заедно с инж. Николай Ибушев

на срещата присъстваха членовете на ръководните екипи на „Арсенал“ АД и „Арсенал-2000“ АД Билян Тошков, Георги Бончев, Добрин Драгнев, Янко Запрянов, Стойчо Крачолов, Васил Вълчев, Йордан Йорданов, Христо Стрешков, директорите на заводите в предприятието. Присъствието на целите ръководства на „Арсенал“ и „Арсенал-2000“ на годишното събитие на КНСБ е поредното доказателство за взаимното уважение и синхрона между мениджърския екип и представителите на работниците и служителите във фирмата.

ОБУЧЕНИЕ ПО ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ СЕ ПРОВЕЖДА В „АРСЕНАЛ“

„Арсенал“ предоставя възможност на работещите в дружеството да се включат в програма за обучение за базово и средно ниво на общи дигитални умения. Програмата е в съответствие с Европейската рамка за

дигитални компетентности и има за цел да подпомогне овладяването на базови знания, умения и нагласи за използването на дигитални технологии, изграждането на основни дигитални умения и приложението им в различни области. Включването в обучението става след получаване на електронен ваучер от Агенцията по заетостта, като право на такъв имат безработни, неактивни и заети лица.

Първите арсеналци, завършили и средно ниво на дигитални умения, заедно с обучителя Румен Москов

С цел да бъдат стимулирани работещите в „Арсенал“ да повишат своята квалификация и да придобият знания в сферата на дигиталните умения, дружеството организира провеждането на такова обучение на територията на фирмата. Доставка на услугата е Сдружение КНСБ. Обучението включва грамотност, свързана с информация и данни; комуникация и сътрудничество; създа-

ване на дигитално съдържание; безопасност; решаване на проблеми. Продължителността му е 45 учебни часа, групите са по 15 души. В „Арсенал“ обучението се провежда в рамките на работното време в специално оборудва-

ни кабинети на територията на дружеството. Към момента базово обучение са преминали 75 арсеналци, 15 от тях са завършили успешно и средно ниво на общи дигитални умения. Към момента общо 600 кадри на фирмата от всички нейни заводи и структури са заявили желанието си да се включат в обучението и са получили електронни ваучери. Обучители са 7

специалисти в „Арсенал“, сертифицирани за тази цел. Ръководител на екипа обучаващи е Румен Москов, ръководител-отдел „Приложно програмиране“. Най-активни са от Завод 4, където вече е оборудван компютърен кабинет и през м. януари ще стартира курсът за базово ниво. Най-голям брой желаещи има от Завод 5 – 120 души. След приключване на съответното ниво се полага изпит, тестът в който е индивидуален за всеки. За да бъдат още по-улеснени арсеналци, инж. Владимир Чучумишев и Румен Москов са разработили специално приложение в уебсайта на „Арсенал“ АД – webarsenal. Създадена е рубрика „Дигитални умения“, в която ясно и изключително достъпно е описан целият път, по който трябва да премине човек, за да се регистрира и получи ваучер за обучение. С това работещите в „Арсенал“ са максимално улеснени и при кандидатстване за включване в курсовете. Срокът на валидност на ваучера е до края на 2027 година.

Страницата подготви
Юлия Младенова

Още 14 арсеналци с дипломи за магистър-инженери

Още 14 арсеналци получиха дипломите си за магистър-инженери по специалността „Технология на машиностроенето“ от Технически университет – София, Инженерно-педагогически факултет и Колеж – Сливен. Официалната церемония се състоя на 13 декември 2024 г. в Драматичен театър „Стефан Киров“ в града на войводите. Това е третият випуск на кадри от дружеството, който завършва магистратура във филиала на Технически университет в Сливен.

Ректорът на Технически университет – София проф. д-р инж. Иван Кралов поздрави absolventите от всички специалности. Приветствие поднесе и ръководителят на обединената структура „Факултет и Колеж – Сливен“ доц. д-р Ваньо Иванов. От името на „Арсенал“ АД новодипломиралите се висшисти бяха поздравени от инж. Владимир Чучумишев, ръководител-направление „Образование, квалификация и кариерно развитие“ в дружеството.

Преди официалното връчване на дипломите представители на „Арсенал“ в състав инж. Владимир Чучумишев, инж. Николай Куцаров и Даниела Колева проведоха среща с академичното ръководство на Инженерно-педагогически факултет и Колеж – Сливен, по време на която обсъдиха ползотворното сътрудничество между дружеството и висшето учебно заведение и начертана бъдещи дейности в тази посока.

КОЛЕДНИТЕ ИГРАЧКИ ЗА ЕЛХА

Една очарователна традиция

Една вечер, преди Рождество на 1513 г., германският богослов Мартин Лутер се прибирал от гората. Вдигнал очи към обиспаното със звезди небе – сторило му се, че короните на високите борове искрят в звезди. Отнесъл в дома си малка елхичка, посадил я в глинен съд и я поставил на масата. Украсил я със свещи, а на върха сложил звезда. Така в Европа се родила традицията за Коледа и Нова година да се украсява елха...

Елхата. Появата ѝ в коледната традиция, а по-късно и в новогодишната, се корени в езическите времена. Германските племена явявали, че горските дървета са обитавани от духове, които през студените и гладни зими стават особено зли. За да ги омилостивят, те извършвали различни тайнства и очиквали клоните на елховите

Страстите Господни са във вид на трънен венец и капка кръв. **Първите коледни играчки.** За тяхна родина се смята Германия. През 16 век те били правени от хартия, дърво и глина. Грънчарите изработвали различни съдове, а жените и децата правели от остатъците играчки. Възрастните изрязвали от дърво фигурки на хора и животни, а децата ги оцветявали. Основните украшения за елха обаче продължавали да бъдат такива, които могат да се ядат – ябълки, орехи и сладкиши, свързани с ритуала причастие. През 18 век вече се използвали хартиени цветя, позлатени шишарки

Кадръ от филм за производството на стъклени топки

дървета с лакомства. Езичеството било сменено от християнството, но традицията останала. Хората започнали да пренасят вечнозеленото дървче в домовете си и го украсявали, явявайки, че в него живее дух закрилник.

Елхата, наричана райско дърво, най-напред била обичвана с ябълки и орехи. Постепенно украсата ставала по-богата – гирлянди, ангелчета, захарни пръчици, сладкиши, топки, играчки от тесто, восък, вата, картон и стъкло, светлини – най-често червени и златисти-жълти. На върха на елхата греела звезда.

Символиката на украшенията. Елховото дървче символизира вечен живот, клоните му – вярата в Христос, а свещите – Божията благодат. Първоначално играчките пресъздавали евангелски сюжети. Звездата на върха увенчавала Вилеемската звезда, сочеща пътя към мястото, където се е родил Христос. Кръстът е символ на разпятото, ангелчетата се отъждествяват с божествената

такива изделия се научили да правят и в други страни.

През 1867 г. в Лауш бил открит газов завод, в който, под висока температура, се правели тънкостенни топки с различни размери. После започнали да произвеждат и фигурки от стъкло – на животни, птици и риби, на Санта Клаус и ангели. Поръсвали ги със сребърна или златна прах. Изделията се наричали „Украшения за Христово дърво от Тюрингия“. През 1903 г. в града бил открит Музей на художественото стъкло с богата колекция от украшения за елха, а в днешно време целогодишно функционираят магазини за стъклени играчки за елха.

Традициите по света. Немската традиция била пренесена и в други държави, всяка от тях внесла свои особености в създаването на

играчки за елха. В края на 19 век в Дрезден, Германия, популярни станали фигурките от изтъкнал картон, технологията е известна като Дрезденски картонаж. Най-добрите изделия били пускани в Европа. Дрезден и Лайпциг се прославили и с играчките си в стил „техно“ – влакове, самолети, дирижабли.

В България обичаят да се украсява елха идва от Русия. По време на Освободителна война, 1878, руснаците доставяли коледни дървчета в завезтите от тях по-големи градове на страната. В Русия украсяването на елхата с германски играчки въвежда императрица Александра Фьодоровна, съпругата на Николай I. Богатите ѝ подражавали и скоро във всеки състоятелен дом се появила коледна елха с играчки – толкова съшли, че ги приравнявали със скъпоценностите. В средата на 19 в. били продавани на специални коледни панаири. Организиран били празници за бедни деца, на които раздавали лакомства. В края на нациите изработвали мърнеста от висококачествен кварц – мъжете надували малките топченца, жените ги украсявали, а децата ги нанизвали на ниски косми. В началото на 20 в. в Русия започнали да правят порцеланови играчки, а по време на войната украшенията били във формата на войничета, на танкове и друга военна техника. В края на 50-те се появили и играчките часовници. Своя ренесанс имали и играчките от вата, чието ръчно производство било заменено от горещата шамповка.

От края на 18 век във Франция, в Елзас, се произвеждали играчки от хартия, картон, метал, глина. Особено популярни били украшенията във формата на плодове и животни, както и на миниатюрни сцени от живота. В Япония, под влияние на западната култура, започнали да украсяват елхи през втората половина на 20 век. Японските играчки се отличават с традиционните си символи: кокеси – дървени японски кукли без ръце и крака, символизиращи дълголетие; цветове на сакура – японската вишна; фигури на гейши и други елементи от японската култура.

В САЩ в началото на 20 век масово се произвеждали разнообразни стъклени играчки, най-често изобразяващи символите на Рождество, ангели, Санта Клаус и звезди. В Англия немската традиция се смесила с местните поверия, най-вече с култа към вечнозелената христ омега и вярата в неговите очистителни свойства. Противници с венци на главите от омега оставяли оръжието и не го докосвали до следващия ден. Тази традиция довела до появата на рожденствения венец, поста-

вян в дома или на вратата. Келтите украсявали елхите си и с клончета от остролистен падуб с яркочерве-

1870 г., е на американския телеграфист Рафл Морис. През 1895 г. в САЩ е направена първата улична електрическа гирлянда, украсила елхата пред Белия дом. В много градове по света в днешно време се провеждат Рождествени панаири и изложби, на които се показва огромно разнообразие от украшения за елха, вкл. и „пеещи“ елхи. А децата явяват, че всяка играчка е възлюбена, в това явяват и много възрастни.

Дрезденски картонаж

ни плодове. Тъй като в Бразилия Нова година била през лятото, хората украсявали елхите си с късчета памук – като завалял сняг. В Гватемала и Мексико украшенията са във вид на библиейски сцени. В Гренландия, заради студенения климат, не растат елхи, внасят ги откъде и ги украсяват със свещи и ярки орнаменти. В Ирландия топките не са популярни, украшенията са цветни фенери и дребни предмети. В Швеция украсяват елхите със звезди, с играчки във

Как да украсим елхата? Начините не са много. В кръг – всички елементи се подреждат в кръг, като големите се окачват в долната част на елхата, а към върха украшенията са все по-дребни. Особено красиви са елхите, украсени само с топки. **Спираловидно** – най-напред се окачват гирляндите, това служи за разделител при поставянето на другите играчки. Спиралите могат да бъдат от еднакви играчки или всяка извивка да е различна от останалите. **Отгоре надолу** – гирляндите и играчките се окачват вертикално, от върха към основата на елхата.

Играчки от вата

Основните стилове за украса на елхата са три. За натуралния **стил еко** са необходими шишарки, жълти, орехи, снежинки, джуджета и животни, изрязани от дърво или шперплат; керамични играчки, хартиени птички, ленти, пресни плодове и др. **Ретро стилът** също е на мода, колекционерите изкупуват стари играчки на баснословни цени. Актуален е и **арктическият стил** – в бяло, синьо и сиво. Беля-

лотата на снежната зима се постига със стъклени топки, с изкуствен сняг, снежинки и висулки, фигурки на елхи, играчки с формата на шейни, ски и кънки, с бели гирлянди и сини свещи. Стилът **елегантна класика** е подходящ за кабинети или за хола до камината. Класическият вариант изисква съчетание на не повече от два цвята,

Японски украшения за елха

например: розово и златно, бяло и синьо, сребристо и сиво. Изборът на стил, цвят и украса на коледната елха е индивидуален. Но, каквото и да е той, най-хубавото украшение – това е празничното настроение!

Мария Рашкова

Издателски съвет: Николай Ибушев, Владимир Чучумишев, Янко Запрянов, Добрин Драгнев, Петя Папазова, Иван Иванов.

Редколлегия: Юлия Младенова - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Димитър Бахчеванов, Невена Атанасова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. Със съдействието на КНСБ и КТ "Подкрепа" в "Арсенал" АД.

За връзка с редакторите на "Трибуна Арсенал": e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg, Диана Рамналиева, e-mail: di_ramnalieva@abv.bg; Мария Рашкова: 0882 98 70 12, mvrashkova@abv.bg; Димитър Бахчеванов: 0888 21 01 00